

نشانه‌شناسی عملیات انتحاری در گروه‌های تکفیری اسلامی (مطالعه موردی: داعش در عراق)

* مهدی نجف‌زاده

E-mail: M.najfzadeh@um.ac.ir

** جواد جمالی

E-mail: jvjamal@yahoo.com

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۷/۱۰/۶

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۷/۱۰

چکیده

عملیات انتحاری کشتار گسترده‌ای را در جهان اسلام حدود سه دهه به راه انداخته است. امروز عملیات انتحاری به یکی از تاکتیک‌های رایج و خشونت‌بار در رویارویی مذهبی به‌ویژه از سوی تکفیری‌ها تبدیل شده و مرگ ناشی از عملیات انتحاری، شکلی سیاسی معطوف به قدرت یافته است. در مطالعه موردی داعش در عراق که در این پژوهش بررسی شده عوامل انتحاری رابطه‌ی جدیدی با مرگ به تصویر کشیده و با اشتیاق، مرگ را به تعجیل می‌اندازند. مقاله حاضر، با هدف رمزگشایی حملات انتحاری در گروه‌های تکفیری، برای پاسخ به این سؤال که مرگ‌خواهی عناصر داعش که در حملات انتحاری متبلور می‌شود، «نشانه» چیست؟ با تکیه بر «نشانه‌شناسی تصویری» و با تحلیل تصاویر منتشره از عاملان انتحاری داعش، به این نتایج رسیده که میل به مرگ، نشانه‌ی «هویت‌جویی» عناصر داعش از طریق «جاودانگی» ناشی از مرگ اختیاری و انکار هویت‌های رقیب است.

کلید واژه‌ها: نشانه‌شناسی تصویری، الگوی پیرس، عراق، عملیات انتحاری و داعش.

* دانشیار گروه علوم سیاسی دانشگاه فردوسی مشهد

** دانشجوی دکتری علوم سیاسی دانشگاه فردوسی مشهد، نویسنده‌ی مسئول